

АГАДЖАНОВА С.В., к.т.н., доцент

Сумський національний аграрний університет

svitlana.ahadzhanova@snau.edu.ua

ЕВОЛЮЦІЯ ПІДСИСТЕМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СУМСЬКОГО НАУ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Вступ. Кожен ВНЗ однозначно повинен бути унікальним, але він повинен розуміти глобальне середовище, в якому розвивається суспільство, сучасні вимоги до майбутнього фахівця і яким воно буде у майбутньому, на сьогодні до цього переліку можна віднести ще й виклики, що визначаються глобальною пандемією корона вірусу, і змушують доповнювати існуючі технології й інструменти забезпечення якісного, ефективного навчального процесу.

Основна частина. *Головна вимога сьогодення* для вищих навчальних закладів – автоматизація учбового процесу, позбавлення рутинності, підвищення ефективності роботи за рахунок використання інформаційних і телекомунікаційних технологій, надання освітніх послуг з використанням WEB-ресурсів.

Ця вимога обумовлює **головну задачу сучасної освіти** – формування особистості, конкурентоздатної й успішної в електронному інформаційному середовищі; і відповідні критерії: навчання визначається інструментами й об'єктами, якими користується студент; навчання відбувається в співтоваристві обміну знаннями; навчання визначається середовищем, у якому відбувається засвоєння нового знання.

Діджиталізація освіти – це трансформація будь-якого різновиду інформації в цифрову форму з використанням цифрових технологій, що значно спрощує доступ до навчальних інформаційних ресурсів.

Підсистема дистанційного навчання (далі – ДН) Сумського НАУ є складовою частиною загального інформаційно-комунікаційного освітнього простору університету, була запроваджена у 2012 році.

Мета створення підсистеми ДН – використання новітніх технологій навчання з постійним доступом до навчально-методичних ресурсів студентів університету; оптимізація навчального процесу студентів денної та заочної форми навчання; забезпечення реалізації принципів академічної мобільності.[1]

Структура підсистема ДН - стандартні елементи Системи управління навчанням(LMS – Learning Management System), а саме, нормативне, технічне, програмне, методичне і кадрове забезпечення.

Концепція запровадження системи – розробка інформаційної бази з забезпеченням можливостей для постійного розвитку.

Задача, яка ставилася ректоратом на першому етапі впровадження підсистеми ДН – оптимізація роботи навчально-консультаційних пунктів університету. В результаті за перше півріччя роботи пройшли навчання і отримали сертифікати викладачів-розробників дистанційних курсів 3 викладача кафедри кібернетики та інформатики, було розроблене 125 електронних курсів, кількість зареєстрованих студентів - 250 осіб.

Поступово коло завдань, кількість користувачів, і, відповідно, структура, адміністрування та супроводження підсистеми ДН Сумського НАУ постійно вдосконалювалися, оновлювалось технічне і програмне забезпечення (програмна платформа Moodle 3.63), було запроваджено курси підвищення кваліфікації для викладачів-розробників дистанційних курсів, створено розвинену організаційну структуру, вдосконалене нормативне забезпечення, налагоджена постійна робота по підвищенню якості е-курсів, проводиться щорічна атестація курсів.

На кінець осіннього – початок весняного семестру 2019-2020н.р. за статистикою Центру ДН: інформаційна база е-курсів налічувала 2475 од.(е-курси розроблені чотирма мовами), зареєстрованих користувачів – 3,5тис.осіб, підсистема ДН забезпечувала доступ до навчально-методичних ресурсів всіх студентів заочної форми навчання; студентів денної форми, які навчалися за індивідуальним графіком; слухачів курсів підвищення кваліфікації; слухачів комерційних курсів; курсів підготовки до ЗНО; проводилися роботи щодо запровадження хмарних технологій і створення віртуального навчального середовища (ВНС) з відповідною архітектурою: апаратне забезпечення для обчислень і систем зберігання даних; система захисту; інтерфейс доступу кінцевого користувача; репозитарії образів віртуальних машин; менеджер ресурсів, що забезпечує управління віртуальною мережею, систему захисту, моніторинг продуктивності та інше.[2]

Однак, з листопада-грудня 2019 року, після початку епідемії корона вірусу, що переросла в пандемію, постали нові задачі, головною з яких, було визначено необхідність забезпечення якісного навчального процесу для всіх його учасників. Створено робочу проектну групу, розроблено план дій.

В результаті, в стислі терміни був виконаний значний обсяг організаційних, адміністративних, технічних робіт щодо розвитку підсистеми ДН в сенсі забезпечення головної задачі з мінімізацією ризиків і матеріальних затрат.

На сьогодні, підсистема ДН Сумського НАУ забезпечує стабільну, ефективну роботу за наступними напрямками:

- 1) поточний навчальний процес всіх студентів денної та заочної форми навчання, з можливістю проведення всіх видів контролю знань – проміжної атестації, іспиту, єдиного державного кваліфікаційного іспиту, вступних іспитів;
- 2) аспірантура і докторантура;
- 3) комерційні курси(250 осіб);
- 4) підготовчі курси до здачі ЗНО;
- 5) курси підвищення кваліфікації;

- б) предметні олімпіади для абітурієнтів;
- 7) розробка нової інформаційно-реєстраційної бази ДН(реєстрація, моніторинг готовності е-курсів, звіти в розрізі спеціальності, групи, викладача, кафедри, факультету);
- 8) організація сумісної роботи з моніторингу (наявність+якість, відповідність стандарту) з навчальним відділом і відділом якості.

Висновки. В наш час не існує альтернативи електронному навчанню. Підсистема дистанційного навчання є невід’ємною складовою єдиного інформаційного освітнього середовища університету, стабільність і ефективність її роботи залежить від чіткого розуміння викликів і задач, що постійно змінюються.

В умовах глобальної пандемії успішна організація роботи в підсистемі ДН залежить від готовності до **комплексного** вирішення задач, еволюційного розвитку всіх її компонентів: нормативного, технічного, програмного, кадрового, методичного забезпечення.

Література

1. Information technologies in the educational process as the basis of modern distance learning / Agadzhanova, S., Viunenko, O., Tolbatov, A., Vyganyaylo, S., Tolbatov, V., S., Tolbatov, S. / 2016 Modern Problems of Radio Engineering, Telecommunications and Computer Science, Proceedings of the 13th International Conference on TCSET 2016 – Lviv-Slavske, 2016. – P. 718–720.
2. Using cloud technologies based on intelligent agent-managers to build personal academic environments in E-learning system / Agadzhanova, S., Tolbatov, A., Viunenko, O., Tolbatova, O. / 2017 2nd International Conference on Advanced Information and Communication Technologies, AICT 2017 – Proceedings – Lviv, 2017. – P. 92–96.